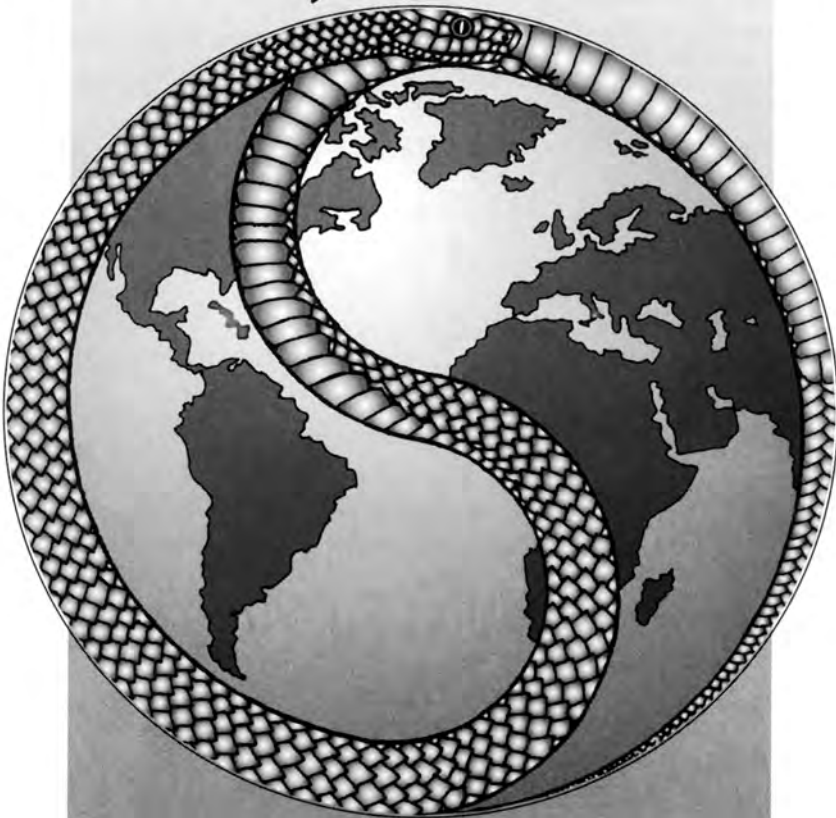

LITTERATURA SERPENTIIUM

**EUROPESE SLANGENVERENIGING
EUROPEAN SNAKE SOCIETY**

LITTERATURA SERPENTIIUM VOLUME 26-1

INHOUDSOPGAVE

ARTIKELEN

Biologie en verzorging van de grijsgebandeerde konings slang *Lampropeltis alterna* 8
(Brown 1901): Een literatuuroverzicht. Deel 3
Jakob Axelsson

De cirkeldans van de kousenbandslang: volksverhalen 37
A.A. Verveen

Magische klokken en bellen met slangen en draken 50
André Lehr

Fatal attraction 64
Ankie Sterring

Kukulcan's afdaling 71
Marcel van der Voort

Viperscience. Ode aan Jose Diaz Bolio (1902 - 2001).
Achtergrond en introductie tot zijn antropologische werk 81
Kathleen Rogers

'Waarom hebben slangen geen testes?' De slang in Aristoteles' zoölogie 97
Gijs Coucke

Bewegingsmeditatie: een terugkeer naar het gewijde en vrouwelijke 110
Deva Lisa

RUBRIEKEN

Voorwoord 5

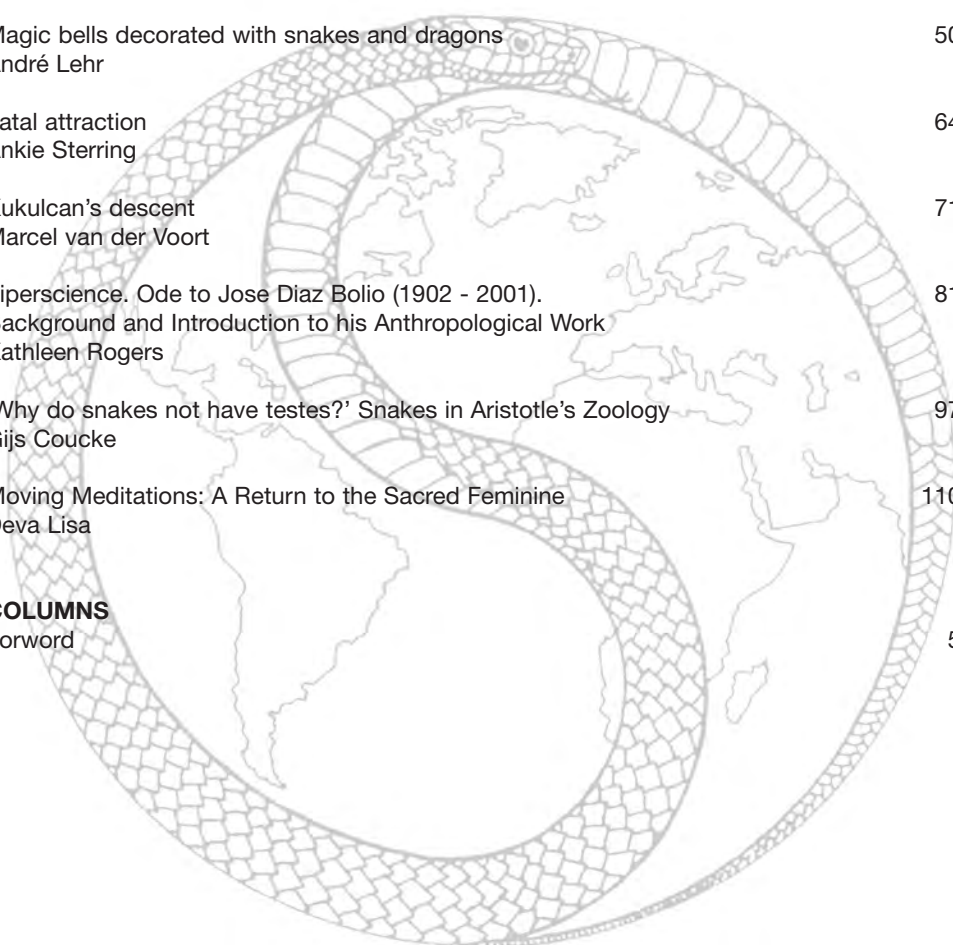

CONTENTS

ARTICLES

Natural history and captive management of the Grey-banded kingsnake, <i>Lampropeltis alterna</i> (Brown 1901): A review of the literature. Part 3 Jakob Axelsson	8
The Circle Dance of the Garter Snake: Folklore A.A. Verveen	37
Magic bells decorated with snakes and dragons André Lehr	50
Fatal attraction Ankie Sterring	64
Kukulcan's descent Marcel van der Voort	71
Viperscience. Ode to Jose Diaz Bolio (1902 - 2001). Background and Introduction to his Anthropological Work Kathleen Rogers	81
'Why do snakes not have testes?' Snakes in Aristotle's Zoology Gijs Coucke	97
Moving Meditations: A Return to the Sacred Feminine Deva Lisa	110
COLUMNS Foreword	5

VOORWOORD

‘Het serpent-symbool is het wijdverspreidste, meestomvattende en verbazingwekkendste dat het menselijk ras ooit heeft voortgebracht.’ (Oldfield Howey 1955, Introductie)

‘De diersoorten die in het menselijk denken opdoemen, zijn legio. Onder de diersoorten die opzienbarende, selectieve aandacht als cult-object krijgen, is er, als je kijkt naar de hoeveelheid beschikbare informatie vanuit de meest uiteenlopende invalshoeken, niet één die kan tippen aan het serpent.’ (Mundkur 1983, XV)

‘Dit is niet zo maar een boek over slangen. (...) Het is een boek over de relatie van de mens met slangen door de eeuwen heen, van de prehistorie tot de dag van vandaag. (...) Maar of je er nu naar kijkt als een diepzinnig symbool in de mythologie, of als een gevaarlijke vijand, een intrigerend, biologisch specimen, of als een aantrekkelijke bekleding van een damestasje, de slang is een onderwerp dat net zo fascinerend is als haar legendarische ogen.’ (Morris 1965, VII)

De interessante boeken waaruit bovenstaande citaten afkomstig zijn, hebben met elkaar gemeen, dat er nauwelijks uitvoerige soortbesprekingen in voorkomen, dat er schubbenpatronen in ontbreken, dat je er tevergeefs in zult zoeken naar kweekadviezen. Ze hebben nog méér gemeen. Ze informeren de lezers op hun eigen manier over de opvallende aanwezigheid van slangen in een veelheid van culturen, ze belichten de rol van de slang in tal van religies, ze gaan in op de vaak boeiende en soms afschuwelijke omgang van de mens met deze bijzondere dieren.

Dit eerste nummer van de 26ste jaargang is niet zo maar een aflevering van *Litteratura Serpentium*. Het is een aflevering over de relaties van de mens met slangen vanuit een aantal bijzondere en weinig voor de hand liggende invalshoeken. Slangenhouders hebben zo hun individuele en legitieme overwegingen om slangen te houden. Hun belangstelling voor deze dieren kan bijvoorbeeld ingegeven zijn door de leefwijze van slangen in het algemeen, of hun vaak prachtige, indrukwekkende tekening en kleurenpatroon. Voor anderen is het de zintuiglijke uitrusting, of het indrukwekkende jaaggedrag. Weer anderen zijn gefascineerd door de onvoorstelbare giftigheid van sommige soorten, of hun vermogen om schijnbaar onmogelijke prooien te doden en te verorberen. Wellicht herkennen sommigen als aantrekkingskracht van slangen ook de bijzondere rol die dit dier in tal van culturen heeft gespeeld en nog speelt. Met deze cultuurhistorische special hoopt de redactie in ieder geval de leeshonger van deze laatste categorie slangenhouders te stillen. Maar zij heeft zeker ook de bedoeling om nieuwsgierigheid te wekken bij diegenen, die zich vanuit een andere motivatie met slangen bezig houden.

Wij hebben bij de samenstelling van dit themanummer spontane reacties gekregen van auteurs die beslist geen slanghouder zijn. Vanuit hun specifieke discipline of interesse komen zij echter wel figuurlijk in aanraking met deze dieren. Dat geldt op de eerste plaats voor dr. André Lehr, campanoloog (kenner van klokken) en oud-conservator van het Beiaardmuseum in Asten. In zijn bijdrage neemt hij ons mee op een boeiende tocht langs ettelijke Oosterse religies. De bellen en klokken die tijdens de erediensten van deze religies

gebruikt worden, kennen vaak een herpetologisch aspect. Dank zij hem kon deze aflevering verrijkt worden met unieke slangenafbeeldingen op even unieke klokken en bellen. Ook drs. Ankie Sterring, docente levensbeschouwing en sjamaan, was direct bereid een bijdrage aan dit themanummer te leveren vanuit haar persoonlijke betrokkenheid bij deze dieren. Zij heeft een openhartig, persoonlijk en inspirerend verslag geschreven over de slang als haar totemdier. Lic. Gijs Coucke bereidt een proefschrift voor over de receptie van Aristoteles in de Middeleeuwen. Hij laat ons profiteren van zijn kennis van de klassieke oudheid, in het bijzonder van wat Aristoteles (384-322 voor Christus), de eerste wetenschapper die empirisch onderzoek in de natuur heeft verricht, over slangen heeft geschreven. Tot slot moet kunstenaar Kathleen Rogers genoemd worden. Zij deelt haar fascinatie voor het slangenkundige aspect van de oude Maya-cultuur zoals de grote kenner ervan, de Mexicaan Jose Diaz Bolio, die (her)ontdekt heeft met ons. De redactie dankt al deze 'biotoopvreemde' auteurs hartelijk voor hun bereidwilligheid aan dit themanummer mee te werken.

De overige auteurs zijn wel degelijk gepreoccupeerd met slangen. Prof. dr. Bert Verveen vervolgt zijn bijzondere artikelenreeks over de kousenbandslang met een bijdrage over het voorkomen van dit dier in de volksliteratuur. Dr. Deva Lisa verzorgt niet alleen een groot aantal slangen, maar heeft o.a. als tempeldanseress een bijzondere band met hen. Haar bijdrage zou als 'feminine herpetologie' getypeerd kunnen worden. Dr. Marcel van der Voort tot slot, doet verslag van de verbazingwekkende herpeto-astronomische bijzonderheden van een Maya-piramide in Mexico. Zijn relaas is tevens opmaat voor het artikel van Kathleen Rogers.

Last but not least: dit themanummer bevat het laatste deel van de bijdrage van Jakob Axelsson over *Lampropeltis alterna*. De redactie is er trots op, dat Jakob *Litteratura Serpentium* heeft gekozen om zijn voortreffelijke studie in te publiceren. Zijn indrukwekkende literatuurlijst legt getuigenis af van de grondigheid waarmee hij zich van zijn taak heeft gekwet. Wie het voornemen heeft om over een ander geslacht of andere soort te publiceren, heeft met Jakobs verhandeling een superieure pilotstudie tot zijn beschikking.

Wij hopen, dat u van deze aflevering zult genieten.

Dieter Vancraeynest
Marcel van der Voort

Literatuur

Howey, M. Oldfield, *The Encircled Serpent. A studie of serpent symbolism in all countries and ages*. New York, 1955.

Morris, R. and D., *Men and Snakes*. London, 1968

Mundkur, B., *The Cult of the Serpent. An Interdisciplinary Survey of its Manifestations and Origins*. State University of New York Press, 1983.

FOREWORD

'The serpent symbol is the most widespread, comprehensive, and marvellous, ever conceived by the human race.' (Oldfield Howey 1955)

'The species of animals that loom in human thought are legion. Among those which receive conspicuously selective attention as cult objects, none in my experience can match the serpent with respect to the volume of information available from the most varied sources.' (Mundkur 1983, XV)

'This is not just a book about snakes. (...) It is a book about man's relationship with snakes throughout his history, from prehistoric times to the present day. (...) But whether it is looked at as a profound symbol in mythology, a dangerous venomous enemy, an intriguing biological specimen, or an attractive covering for lady's handbags, the snake is a subject that is as fascinating as its legendary eyes.' (Morris 1965, VII)

The books containing these interesting quotes have one thing in common: they do not contain extensive descriptions of species or scalation details, nor will they be of any help when you're looking for breeding advice. The other things they have in common is that they inform readers about the striking presence of snakes in a multitude of cultures, and that they shed light on the role of the snake in a lot of religions. They also deal with the often fascinating and sometimes horrible interaction between man and these special animals.

This first issue of the 26th volume is not a 'casual' edition of *Litteratura Serpentina*. It is an issue about the relationship between man and snakes, as seen from some special angles. Every snake keeper has its own individual reasons for keeping snakes. Their interest in their animals can be due to snake biology in general, or due to their wonderful and impressive patterns or colours. Others are intrigued by their remarkable senses or their impressive hunting skills. Some people are fascinated by the incredible toxicity of some species, or by their capability to kill or eat huge prey. Maybe some people also recognize the attraction of the special role that this animal played and still plays in a lot of cultures. With this art-historical special, the editors hope to fulfil the needs of this last category of snake keepers. But the special surely also has the intention to awaken the curiosity in those people who are involved in snake-keeping for other reasons.

The compilation of this issue resulted in spontaneous reactions of authors who are not snake keepers, but who are nevertheless involved with these animals through their specific discipline or interest. This surely applies to Dr. André Lehr, campanologist (bell specialist) and excurator of the carillon museum in Asten, the Netherlands. In his paper, he takes us on an interesting journey along numerous Eastern religions. Bells and clocks which are used during the cults of these religions often have a herpetological aspect. Thanks to him, this issue could be enriched with unique snake depictions on equally unique clocks and bells. Drs. Ankie Sterring, theology teacher and Shaman, was also immediately prepared to contribute to this issue. She wrote an open-hearted personal and inspiring report about the Snake as her totem animal. Lic. Gijs Coucke is preparing a thesis on the perception of Aristotle in the

middle ages and lets us join in his knowledge of classical history, especially on what this great philosopher and first empirical scientist has written about snakes. Finally, we have to mention artist Kathleen Rogers. She lets us share in her fascination for the ophiophilic aspect of the ancient Maya-culture, as (re)discovered by specialist Jose Diaz Bolio. The editors want to thank all these 'foreign' authors for their willingness to contribute to this issue.

The other authors were already involved with snakes as a hobby. Prof. dr. Bert Verveen continues his special series of papers regarding the garter snake, with an article on the appearance of this animal in folk tales. Dr. Deva Lisa not only cares for a large number of snakes, but also has a special connection with them as a temple dancer. Finally, Dr. Marcel van der Voort reports on the amazing herpeto-astronomical peculiarities of a Mayan temple in Mexico. His paper is also related to the one of Kathleen Rogers.

Last but not least: this thematical issue contains the final part of the paper of Jakob Axelsson on *Lampropeltis alterna*. The editors are proud that Jakob has chosen *Litteratura Serpentium* to publish his exquisite study. His impressive list of references shows the thoroughness of his review. Anyone who wishes to publish a similar work on another genus or species, can use Jakob's paper a superior pilot study.

We hope you will enjoy this issue.

Marcel van der Voort
Dieter Vancraeynest

IN DE VOLGENDE AFLEVERING O.A.

IN THE NEXT ISSUE A.O.

ARTIKELEN

De dood van twee 14 jaar oude *Boa constrictor*, deel 2. Het bibberende mannetje
A.A. Verveen

Het houden van en kweken met *Pituophis melanoleucus*
Bernd Skubowius

Eryx colubrinus loveridgei
Justin Rijnberg

Terrarium-unit voor gifslangen. Het bouwen van een speciaal terrarium voor gifslangen met het oog op veiligheid voor dier en verzorger. Deel 1
Dick Visser

Pikordes bij grote gifslangen in Zuidoost Australië... gevolgen op ecologisch en verspreidingsvlak
Raymond Hoser

ARTICLES

Death of two 14 year old *Boa constrictor*. Part 2. The shaking male
A.A. Verveen

Keeping and breeding Pine Snakes *Pituophis melanoleucus*
Bernd Skubowius

Eryx colubrinus loveridgei
Justin Rijnberg

Housing-unit for venomous snakes. Building special cages for venomous snakes, with special attention to safety for animal and caretaker. Part 1
Dick Visser

Pecking orders in large venomous Snakes from South-east Australia... ecological and distributional Implications
Raymond Hoser

Het extra dikke themanummer over ziekten en gezondheid bij slangen dat jaargang 25 van *Litteratura Serpentina* afsluit, is ook voor in Nederland woonachtige niet-leden te verkrijgen. Zij dienen dan € 11,50 over te maken op giro 4438855, ten name van de Europese Slangenvereniging te Brunssum, onder vermelding van "toezending special 25-4". Vergeet niet duidelijk uw naam en adres te vermelden.

